

QuickScan Interprofessionele Team Samenwerking

Wat is de QuickScan IPT?

De QuickScan is een instrument voor interprofessionele teams en netwerken om belangrijke aspecten van samenwerking in kaart te brengen. Hiermee kunnen teams reflecteren op hun samenwerking en de resultaten benutten om samenwerking te optimaliseren. Het team vertaalt de uitkomsten van de scan vervolgens naar een concreet actieplan. De QuickScan is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en expertise op het gebied van interprofessionele samenwerking in teams en groepsdynamica. Hij kan worden ingezet als zelfbeoordelingsinstrument om de kwaliteit van de samenwerking in het team te beoordelen en input te verzamelen voor reflectie en optimalisatie.

In de QuickScan worden aan de hand van zeven categorieën (box 1) stellingen, met een schaal van 0 (niet aanwezig) tot 10 (excellent aanwezig), ter beoordeling voorgelegd aan ieder teamlid. Daarnaast wordt ieder teamlid gevraagd om per stelling aan te geven of het een belangrijk ontwikkelpunt is voor het team of netwerk. De scan eindigt met drie open vragen, waarin verdere toelichting mogelijk is. Het invullen kan digitaal via de smartphone, tablet of laptop en duurt ongeveer 15 minuten.

Toepassing

Idealiter worden er in de toepassing van de QuickScan IPT drie stappen gezet.

- 1 Ontwikkelpunten in kaart brengen**
Gestart wordt met een intakegesprek met praktijkhouder, teamleider of voorzitter van het team. Daarna volgt observatie van het interprofessionele teamoverleg en wordt de QuickScan geïntroduceerd en afgenomen.
- 2 Gezamenlijke reflectie en analyse**
Na een eerste analyse van de resultaten door de onderzoekers, worden deze in het team gepresenteerd. Het team zelf gaat dan reflecteren en interpreteren. De reflectie begint individueel, waarbij elk teamlid wordt gevraagd om maximaal 5 items te kiezen die volgens hem of haar door het team moeten worden opgepakt. Na de individuele reflectie vindt er uitwisseling in subgroepen plaats en wordt er gezamenlijk geprioriteerd.
- 3 Actieplan opstellen**
Voor de uitwisseling en reflectie in de subgroepen wordt het CCC-model gehanteerd (Constateren, Conclusies, Consequenties) om te komen tot een gezamenlijk actieplan. In dit plan worden concrete doelen en acties beschreven.

Box 1. De zeven categorieën van de QuickScan IPT

Gemeenschappelijke waarden

Bij interprofessionele samenwerking is het van belang dat de leden samen dezelfde uitgangspunten en kernwaarden hebben en gebruiken, ook wel gemeenschappelijke waarden genoemd. De stellingen gaan over deze gezamenlijke uitgangspunten en waarden.

Missie en visie

Startpunt in de onderlinge teamsamenwerking is de ontwikkeling van een gezamenlijke missie en visie. Door het nastreven van een gezamenlijk doel, creëer je naast transparantie ook eigenaarschap en staan de neuzen dezelfde kant op.

Contextbewustzijn

Contextbewustzijn gaat over de context (o.a. opdracht vanuit de organisatie, expertise en achtergrond van de teamleden). De invloed van de context blijkt van groot belang te zijn voor samenwerking. Als leden van het team op de hoogte zijn van hun context, blijkt dit de effectiviteit van de samenwerking positief te beïnvloeden. De vragen geven inzicht in de context waarbinnen een team/netwerk opereert.

Structuur en organisatie

Effectieve interprofessionele samenwerking blijkt ook te maken te hebben met de wijze waarop deze is georganiseerd. Denk hierbij aan vragen zoals: Hebben we goede afspraken gemaakt? Hanteren we de juiste werkprocedures? Hoe is de rolverdeling in het team? Evalueren we regelmatig ons samenwerken?

Groepsdynamica en interactie

Interprofessionele samenwerking wordt effectiever als de onderlinge betrekkingen tussen de leden goed zijn en er een open groepsklimaat is, waarin men elkaar constructieve feedback mag geven. De vragen in deze categorie gaan over de onderlinge omgang in de groep.

Lerend vermogen

Lerend vermogen is nodig om te kunnen meebewegen in de continu veranderende context. Teamleden moeten in staat zijn uit hun comfortzone te treden en kritisch te reflecteren. Op teamniveau moet er een leercultuur zijn waarin mensen elkaar vanuit nieuwsgierigheid, onbevooroordeeld kunnen bevragen en consulteren. Op organisatie-niveau moet er sprake zijn van een lerende organisatie.

Ondernemendheid en bedrijfsvoering

Ondernemendheid en bedrijfsvoering gaat over de randvoorwaarden voor effectieve samenwerking. Denk hierbij aan vragen zoals: Is het team op de hoogte van de recente wet- en regelgeving? Wordt er aandacht besteed aan PR (maken we ons team bekend aan de buitenwereld?) Is er een bedrijfsplan, overeenkomst of iets dergelijks waarin ieders uren inzet en taakstelling overige facilitering zijn vastgelegd?

Zelf aan de slag met de QuickScan IPT?

Wilt u zich als team verder ontwikkelen? Bent u benieuwd naar uw ontwikkelpunten of op zoek naar ontwikkelthema's om op te reflecteren? Kijk op de website www.quickscan-ipt.nl of neem contact met ons op.

Referenties

- van Dongen, J. J. J. (2017). *Interprofessional collaboration in primary care teams: development and evaluation of a multifaceted programme to enhance patientcentredness and efficiency* (Doctoral dissertation, Maastricht University, onder supervisie van promotoren Sandra Beurskens en Trudy van der Weijden en copromotoren Loes van Bokhoven en Ramon Daniëls).
- Van Dongen J, van Bokhoven L, Goossens W, Daniels R, van der Weijden T, Beurskens S. *Steeds complexere zorg vraagt om teamwerk*. Huisarts & Wetenschap. Oktober 2019.
- van Dongen J, Goossens W, Spaans L, Beurskens, S, en van Bokhoven L. *Doelgericht samenwerken in een MDO: vanzelfsprekend, of toch niet? De QuickScan Interprofessionele Team Samenwerking*. Bijblijven. November 2019.

Contact

Dr. Jérôme van Dongen
Docent-onderzoeker Lectoraat Wijkgerichte Zorg
(Zuyd Hogeschool)
Onderzoeker Vakgroep Huisartsgeneeskunde
(Universiteit Maastricht)
www.quickscan-ipt.nl
jerome.vandongen@zuyd.nl
06 50231385